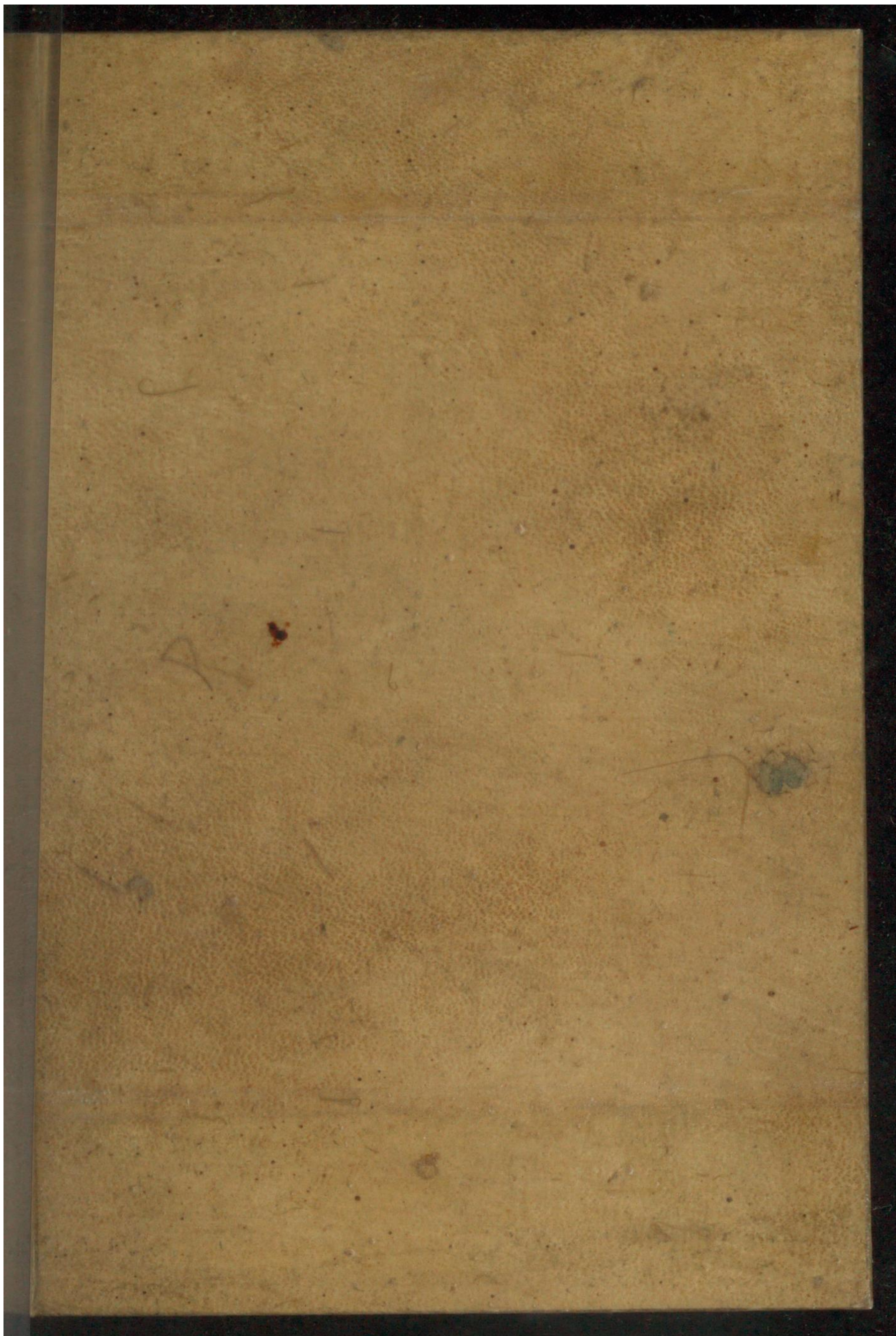

[Rome. S. Plannck]

Hain *4373
Not in Proctor
Pellechet 3226

Rolandi capelluti Chrysopolitani Philosophi. parmensis: ad Magistrū Petrū de gualādris de parma: Cyrugicum optimum: Tractatus de curatione pestiferoruꝫ apostematum. Incipit feliciter.

XITVS RERVM PRVDENtia metit̄. Si prudēs ergo est animus tu9 exitū cōsidera & non principia quę sępe hoībus mellita esse uident̄ quoꝝ exitus est amarissimus Respice ne cū tota familia tua te corrumpas dū ingētia auri pōdera accumulare optas. Cognosco ęquidē ꝙ ad hoc ꝑiculū te poti9 auaricia inducit q̄ caritas. O quātos ad malū finē auaricia deduxit. Quid enī lucrari intendis in illa infelicissima urbe quę omi miseria plena est. Affirmo q̄cunq; dicis ꝙ regnante Epidimia a pestilentiatis magna munera medicis donant̄: tm̄ lucrari solidum sine ꝑiculo magis ꝑstaret q̄ cum ꝑiculo ducatū. In tuis lr̄is me rogas. ut mea expimēta & aliorū ꝑitoꝝ medicoꝝ expta q̄ ad manus meas deuenerūt & practicā quā exercui ī nobilib9 urbibus in quibus regnante peste me reperi tibi in uno breui uolumīe scribere uellē. Crede mihi nō uana loquenti quę nūq̄ ꝓ̄cticę ſ tm̄ me cōsilio dedi. nōnullos tū ex ꝑitis nr̄o tēpore cognouimus q seipos ꝓ̄cticę dederunt q morte ꝑierūt. O immemor tuę familię ꝓpter lucrū morti te & tuos tradere noli: non metuis ea quę a cunctis metuenda sunt. Currēte. M. CCCC. LXVIII. Anno. me ī urbe nr̄a repi in q̄ nō ꝑua & horrida uiguit pestis quā sil'eꝫ nūq̄ uidisse nec uidere credo. Null9 amor nulla caritas in parmigenis erat: sed omnis īmanitas & crudelitas in eis regnabat. Vicin9 vicino opē ꝑstar̄ nolebat. frater frēm: uiri uxores: & uxores uiros: pn̄tes filios: & filii pn̄tes delinquebant homines non tm̄ peste

ꝗ potius necessitate moriebant͂ Quod peius prochiani uero nec cõfessionem nec sacratissimũ corpus xp̄i nec extremam unctionem infirmis donare uolebãt: fr̃es mẽdicantes & perrochiani defũctoꝝ corpa in ꝓpriis urnis sepeliri uetebãt. q̃primuȝ ad aures officialium ueniebat ꝙ un9 aliq̃ egritudie laboraret immediate officiales cũ magna satellituȝ caterua gressus suos cũ furore & ĩpetu ad domũ illius accelerabant: uel illũ in domo recludere uł de domo expellere: & ad sanctũ Leonhardũ ire faciebãt: q locus: hoĩm macellum erat. & in quo omne gen9 luxuriẹ cõmittebat͂: plus immanitas & latrocinia in dicto loco uigebãt q̃ amor & caritas. In urbe uero tãta facinora ꝑpetrabant͂ qð nec lingua fari nec manu scribeȓ possem. Per urbẽ subiratores officialiũ ibant. & si pauꝑm porcos repiebãt illos ĩterficiebant & uendebant: & ex dictarum carniũ porcinarũ comesticẽ magno regnãte calido ꝓut regnabat mille hoĩes infectati sũt & perierunt. Cũ ergo regnat pestis tanq̃ mortẽ porcinas fugite carnes. Cessata epidimia medici qui pestilẽtiatis medebantur. ab officialibus detẽti & incarcerati fuerunt: illosq̧ ĩputabãt mille latrocinia & homicidia cõmisisse: & pẹcunias quas cum magno labore & periculo lucrati fuerũt eis arripuerunt. Ne tibi & cẹteris legentibus tedium nr̃a pagina prestet q̃ breuius potero tuẹ petitioni pro posse satisfacere decreui.

X CORRVPTO AERE. ET EX corporibus supiorib9. Ex carestiaq̧ & ex fectore cadauerũ. Ac etiã cõtagio pestilentiã in corporibus humanis cõsurgere uidemus. Secreta naturẹ que a ꝑitissimis phisicis antiqs & modernis ignota fuerũt sol9 de9 nouit. Ideo nõ spernenda sed notãda sunt signa: que & in morte & post

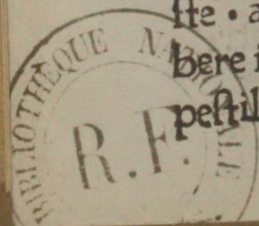
morte̅ humanis corporib9 adueniebãt. Aliq peste mo
riebant̃ qui in extremis q̃si ad os genua applicabant:
& ita eoꝝ corpa atracta seu astriata remanebãt: & hoc
magis fortib9 corporib9 adueniebat q̃ debilib9 & ꝓ
stratis. Aliq peste moriebant̃ quorũ corpa denigrata
erãt. Aliq uero solũ renes denigratos habebãt. Aliq
moriebant̃ quoꝝ corpa tota mendata erant. Aliq so
lũ coxas & pectus mendatũ habebãt. Aliq erant quo
rũ corpa a ꝓprio colore mortuoꝝ non mutabant̃ sed
post aures uel iuxta oculũ dextrũ uel sinistrũ nigredi
ne̅ quãdaꝫ ad sil'itudine̅ lentis habebãt. Aliq etiã erãt
q corpa crocea & tumefacta habebãt. Aliq etiã erant
q in corpibus eoꝝ habebãt uesicã quãdaꝫ ad sil'itudi
ne̅ glãdis que lardone plena esse uidebat̃. Aliq etiam
moriebãt̃ qui glãdulas ĩ locis emũtoriis ul' alia apata
uenenosa in corpe tenebant. Aliq etiã suffocabãt̃ ab
ore quoꝝ nõ pua quãtitas sanguinis emanabat. Faci
le qdeꝫ est scribere: ſ arduũ & difficilimũ est naturę se
creta cognoscere posse. Multa egregia adiectiua nr̃is
expime̅tis adiũgunt̃: ut uerũ: ꝓbatũ: mirabile: & exp
tũ: que in ꝓbatõe nõ uera sed falsa esse cognoscimus.
Iõ poptie locutus est sapie̅tissim9. Ypocras: in prima
ptic'la ãphyrismoꝝ & in p̃mo ãphirismo cũ dixit vi
ta breuis: ars uero lõga: tpus acutũ: expimentũ uero
fallax: Iudicium aũt difficile. Necesse est ergo sapie̅ti
& expto medico ut pestilentiatis cõtinue a p̃ncipio in
cõfortatõe cordis & spiritualiũ cũ rebus cor cõfortãti
bus: & euacuatõibus uniuersalibus & pticularib9 bo
noq; nutrimento instet. Ideo uerbis mente̅ aduertere
debes qui onus pestilentiatoꝝ assumere intendis. qui
busdã enim adueniebat acutissima febris cum maximo
dolore capitis & passione renum: orisq; stomaci dolore

ā etiā lateꝝ & Ipocundrioruʒ & cum uomitu & nau
sea pulsu cordis casu uirtutis uel sincopi. Secūda uero
die ī locis emōtoriis glādula uł aliud apā uenenosū ut
antrax uel carbūcul9 in corpore oriebaꝛ. Etiā quibus
dā acutissima febris cum apate uenenoso & cum seuis
accidentib9 superius noīatis mortē indicantibus adue
niebat. Si uero isti qbus hec seua accidētia adueniebāt
flomebanꝛ spiritus cū sanguine exiebat. Ideo hec cu
ra soli etiā omnipotēti deo seruanda est. Aliq etiā erāt
qbus adueniebat acutissima febris: cum apate ueneno
so sine accidentibus supius dictis. hos qdeʒ sine ulla
mora a latere in q apa ortuʒ erat flomare īpabamus si
uirtus & etas tollerare poterāt. Aliq etiā erāt quibus
acutissima febris cuʒ magno dolore capitis adueniebat
& in secunda die apa uenenosuʒ oriebaꝛ. hi qdeʒ si flo
mebanꝛ orto apate. in uomitu: nausea: tremore cordis
& sincopi īcurrebāt & moriebanꝛ. Aliq etiā erāt qb9
sine apate adueniebat: & ita pfundebanꝛ in somno ꝙ
astātes nullo mō eos euigilare poterāt & moriebanꝛ.
Aliq etiā erāt q apa uenenosuʒ cū acutissima febre &
pfunditate somni tenebāt & moriebanꝛ. Aliq etiam
erāt q acutissimā febrē sine apate & cū apate in corpe
tenebāt & nūq̄ somnū nec requiē cape poterāt & mo
riebanꝛ. Aliq etiā erāt q apata sine acutissima febre ī
corpe tenebant & solū cum emplis maturantibus illa
ad exiturā deuenirꝛ faciebāt. & etiā cū cerotis & uncti
onibus ac etiā purgatōibus illa delebāt. Scire eniʒ de
bes ꝙ malignis & pestilentialib9 morbis citissima cō
ueniunt remedia que si differunꝛ nihil cōferunt. Ideo
principiis est resistendum ut ait poeta nō insuauis prī
cipiis obsta. sero medicina patur. Cum mala plongas
cōualuere moras. Illis qbus acutissima febris cū apate

& sine apate & cũ seuis accñtibus supius noĩatis mortẽ
indicantib9 adueniebat omnino ffomia. & solutiuũ p̃sta
re recusabam9. sed hoc modo eis succurrere impabam9
Aduerte ꝙ pestilẽtia multũ debilitat & cõtaminat nãꝫ
Iõ pestilentiati bonis cibis & substantialibus sũt sepe
nutriẽdi. Multiplica ergo in eis numerũ & minue quan
titatẽ. ℞. ergo pulpas galline uł caponis & minutĩ illas
incide. postea cũ aliquib9 amigdolis dulcibus optĩe cõ
tunde. hoc facto cũ brodio distilla p thamisũ & pone ĩ
aliq̃ uase terreo bñ uitriato ad calefaciendũ & calefacto
adde modicũ uini granatoꝝ uel agreste & aque rosate:
uel alterius aque cordiał. ut mellisse boragĩs zc̃. de hac
potõne sepe pestilẽtiato p̃be. hoc enĩ fieri dꝫ de trib9 ho
ris in tribus uel de q̃tuor horis in q̃tuor ad plus. Alia
aqua magnę uirtutis & substantie quę multum egrotan
tibus cõuenit qñ nõ p̃nt aliqd comedere. ℞. unũ caponẽ
bñ piguẽ uł unã gallinã & minutĩ incide: & ei9 ossa per
optime frãge & ĩ elambico uitreo ad distillãdũ pone. &
si uis aquã cordialiorẽ facere plas ducatos & fragmẽta
lapidũ p̃tiosoꝝ & coralos rubeos potes ĩponere: & de
hac potione sępe pestilẽtiato donare: põt etiã alio modo
hęc potio cordiał fieri. ℞. unum caponem bñ piguem
& minutim incide: & ei9 ossa poptime frãge & ĩ uaso
uitreo pone: & cũ dicto capone. ii. vn. manusxp̃i finis
simi. vi. uel. viii. ducatos. plaꝝ lapidũ p̃ciosoꝝ fragmẽ
ta & coraloꝝ rubeoꝝ: ac etiã subãm triũ uł q̃tuor aran
tioꝝ optĩe mũdatã adde: uaseq; obturato in duplici ua
se hãc potõꝫ p. v. uł. vi. horas facias bulire: postea de di
cta potõe egrotãti p̃be. Mixtura cordiał. ℞. zuchari ro
sati uiolati buglossati boragĩati & dyamellisati. añ. vn.
i. efi ꝺ gẽmis. vñ. ſ. man9 xp̃i finissimi. vñ. ii. man9xp̃m
terrat̃ & cũ dictis zucharibus admiscent̃: & cũ uno uel

duob9 foliis auri fiat mixtura: Hec mixtura põt cũ aqſ cordialibus diſſolui· poſtea pertamiſũ colari & de dicta colatura cũ aq̃ cocta frigida ĩfirmis exiberi· ℞· etiã iulep de arãtiis de citro delimõib9· añ· vn· i· miſce & cũ aq̃ cocta fr ĩa infirmis p̃be· ℞· iulep roſati uiolati oxizachare· añ· un· i· miſce & cũ aq̃ cocta frĩa exibe Hee potões cor cõfortãt & calorẽ febrilẽ extĩguũt. Epithĩa ĩ febrib9 pe ſtilẽtialib9 oĩo ɔueĩt. Iõ ne tardes ipm cordib9 ĩfirmoꝝ applicare· ℞· aquę roſate· vn· iiii· melliſſe boragĩſ acetoſe & bugloſę· añ· vn· ii· aceti optĩ uernacii· vn· ii· pulueris roſarũ ſilueſtriũ ſandaloꝝ alboꝝ & rubeoꝝ coralorum alboꝝ & rubeorum· an· drag· i· ſ· croci· drag· ii· cãphor̃· drag· ii· oĩa ſit̃ miſce & ĩ dicto epithĩate petiã de grana ĩfũde & aliq̃tulũ exp̃me: ĩfirmoꝝ cordib9 ſepiſſime ap põe· põt etiã fieri hic ſaccul9 cordial̃· ℞· roſaꝝ ſilueſtri uꝫ florũ bugloſe boragĩs· florum roſmarini· meliſſe· añ· dra· ii· cãphor̃· dra· ii· ſ· muſci· ſcro· i· iacĩti: ſmeraldi: & granate· añ· gr· iii· ſãdalorũ· al· & rube· coraloꝝ rube· añ drag· i· au· & argẽ· folia· ii· croci drag· ii· ex oĩbuſ iſtis fi at ſacculus ꝺ rubea ſcindone· poſtea hẽat̃ tegula calefa cta· & cũ aq̃ roſa· & aceto optĩo uernatõ aſpgat̃· deinde ſacculuſ tegule ſuperponat̃· poſtea ĩfirmoꝝ cordibuſ ap plicet̃· Ex digno odoramẽto bonificat̃ cor & cõfortat̃· Iõ ſepe hoc odoramẽtuꝫ a peſtilẽtiatis eſt odorãdũ· ℞· pulueriſ roſa· ſilueſ· utriuſqꝫ ſandaloꝝ folioꝝ lauri: radi cuꝫ valerianę & gariofilate· añ· drag· ii· gariofiloꝝ: cina momi nuciſmuſcatę cuminelle· ſpice nardi· melegete ſto raciſcalamite· añ· drag· ii· cãphor̃· dra· ii· ſ· croci: drag· iii· muſci· ſcro· i· oĩa ſubtiliter pulueriƺent̃· & in ſcindone de grana ligẽt̃· & ab ĩfirmis ſepe odoret̃. Stomachũ ut uo mitui reſiſterem9 cuꝫ oleis de citoniis uel de mẽta ul̃ de maſtice uel de abſinthio ſeu de ſpica ĩunger̃ faciebamuſ poſtea modicum puluer̃ gariophilorum ſuperaſpergere

ĩpabam9.pestilẽtiatis oĩo uinuz ĩpẽder recusabam9.illis
soluz aq̃ coctã frigidã cõcedebamus.eosq; carnibus pul
loꝝ ceteris carnibus meliores & saniores nutrire facie
bamus. Cameras ex ture seu ĩcensu uel ex granis guni
peri & aliis rebus odoriferis suffumigare ĩparabamus.
Illasq; ex aceto & aq̃ rosa.aspgere faciebam9.frõdes fi
ctiũ salicũq;. ac etiã persicoꝝ per cameras ꝓsterner ĩpa
rabamus.unctões & emplastra que pestiferis apatibus
approximant.& etiã a doctoribus medicine ponũt. dif
ficilimuz mihi esset cõnumerare. Ideo tue sufficiẽtie reli
quo ut meliora exerceat & deteriora reliquat.nullus bar
bitõsor ĩ urbe reperiebat q pestilẽtiatos flomare uellet
pter unuz quẽ habere posse difficilimuz erat. Ió illis q
bus apata uenenosa cuz acutissima febre oriebant. hoc
mõ succurrebamus.sicito & tẽpore cõueniẽti barbitõso
rẽ habere poteramus ĩmediate pestilẽtiatuz de latere in
quo apa ortum erat flomare faciebamus. ut si glãdula
erat sub ascella dex de brachio dextro & si de sinistra de
sinistro.& si sub ambabus ascellis de uenis amboꝝ bra
chioꝝ.Si uero apa continebat post aurẽ dextrã ꝺ uena
man9 dextre si post sinistrã de sinistra & si post ambas
aures ꝺ uenis ãbaruz manuuz.& ita ꝺ coxis ĩtellige.sũt
tñ aliq q dicũt ꝙ flomia põt differri usq; ad.xii.horas
tñ uidimus ꝙ illis qbus apa uenenosuz cum acutissima
febre aduẽiebat. si usq; ad illud tps flomia differebat:
magi nocebat q̃ ñ iuuabat. aduerte tñ ꝙ pestilẽtiati qb9
apa uenenosuz cuz acutissima febre orit.si spacium illius
temporis ptereunt nullo modo flomandi sunt. quia spi
ritus cum sanguine exiit. Caue etiam ꝙ in locis emonto
riis nullo modo repcusiua apponas. Si ergo regnãte pe
ste. accideret quod flomatorem tempore cõuenienti ha
bere ñ posses: tene ordinẽ si tibi placz quẽ in succurrẽdo
pestilentiati tenebam9. Ventosam ter aut quater affoca

tā ſup apate ſi potes appone: ſi nō potes illā inferi9 per
tres uł q̄tuor digitos pone. poſtea cuȝ raſorio forte fac
ſcarificationē. hoc facto uentoſaȝ bn̄ affocatā ſup ſcarifi
catione multociēs reitera: ut nō paruā q̄titateȝ ſanguis
attrahat. qđ ſi ſanguinē atrabit bonū ſignū eſt. Si uero
ſanguinē nō atrabit eſt malū ſignū. poſtea hoc empłm
calidū ſuperpone. ℞ armoniaci. vn. ſ. bedell. i. ſapini. an̄.
drag. ii. euforbii. caſtorei. an̄. ſcropł. i. ſinapis piretri. an̄
drag. i. ficuū pinguiū numero q̄tuor. fermēti acri. vn. ſ.
gume in optio uino albo peroptie diſſoluant̄ & colent̄.
deinde ut decet oīa ſił miſceant̄ & fiat empłm. qđ cali
dū quātū infirmus tollerare poſſit: apati applica uſq; q̊
apa bn̄ extractū ſit acute: poſtea cū empło maturatio ꝓ
cede. Illud ſępe reiterando ſeu mutādo uſq; apa matu
ratū fuerit maturatoq; illud cū gamau uel cū ſagittella
peroptie aperi: poſtea morę cyrugicoꝝ ꝓcede: ſʒ ſemper
in tuo digiſtio bonā q̄titatē alumis zuchari pone. ſʒ men
ti tene oī ſero dare infirmo unā pillulā īperialē uł alterā
appriatā: & oī mane potōȝ iſtā. ℞ ſirupi de citro. vn. i. ſ
terre ſigillatę. drag. i. aquę ſgabioſę vn. iii. miſce & infir
mo p̄be. loco ſirupi de citro potes uti ſirupo đ limōib9
uł de arātiis uel uiolato uł roſato uel oxizachara & ſic
de aliis peſti cōferētib9. ℞ caſie bn̄ pīguis & nouiter ex
tractę. vn. ſ. elł. de pſilio & de ſuco roſarū. an̄. drag. ii.
diſſoluant̄ cū aq̄ ſgabioſe. & cū vn. i. ſirupi uiolati fiat
potio breuis. hāc potōȝ interdū peſtilētiato p̄be. etiā ex
aliis ſolutiuis potes ſʒm qđ tibi uidebit̄ potiones ſiłes
iſti cōponere. Cliſteria etiam in iſtis caſibus utilia ſunt
℞ ergo caſie. vn̄. i. elł de pſilio. vn. ſ. diſſoluant̄ in deco
ctōe cōi. & cū. iii. vn̄. olei uiolati. & vn. i. puluerl zuchari
& modico ſalis fiat cliſtere. Si glādula eſſet in coxa dex
tra epar cū epithīate iſto epithīa. ℞ aque endiuie ſolatri

plantagīs & semperuiue. an̄. vn. ii. aceti optimi. vn̄. iii. boli armēi terrę sigillate. an̄. drag. ii. utriusqꝫ sanda loꝝ coraloꝝ rubeoꝝ spodii. an̄. drag. i. s. cāphoꝛ. drag i. croci. drag. s. terrāda terrant̄ & cuꝫ aqs & aceto fiat. epithīa. Si uero esset in coxa sinistra splenē cū epithīa te isto epithīa. ℞. aq̄ endiuie boraginis & buglosse. an̄ vn̄. ii. aceti opti. vn̄. i. spodii karabe. an̄. drag. i. s. utri usqꝫ sandaloꝝ coraloꝝ rubeoꝝ. an̄. s. drag. camphore. scro pl̄. s. croci. drag. i. Si glandula esset sub ascella dex cū epithīate cordiali supi9 descripto cor epithīa. Si ꝟo ī sinistra cōtineret̄ epithīa cordiale retro circa regiōes cordis appone & nō supra cor ꝓpter empl̄m q̄ȝ apati supponit̄ qa īterdū ista apata ita amplū occupāt locū qȝ ꝓpter unctōnes & empl̄a cor epithiari nō pōt. ſ; si potes epithīa supra cor suppone & q̄q̄ apa in diuersis ptib9 corpis cōtinent̄ tn̄ sp cor epithiare dēs. Si ꝟo post aures apata cōtinent̄ uētosas spatul̄ & naticis cū scarificatōe forti appōe. vētose spatul̄ apposite apatib9 post aures cōtentis iuuāt. Etiā uētose cū scarificatōe naticis applicate apatib9 sub ascellis & in coxis cōten tis nō puā utilitatē pstāt. vētose naticis apposite cum bona scarificatōe q̄si flomie uene cōis eqpollēt. Ordi nē quē circa glādulas bubones & sil̄ia tenebam9 ītel lexisti. Nūc uero ꝯ carbuncl̄is antracib9 prunis & sil̄i b9 nota. Carbūcl̄os antraces & sil̄ia cū isto defensiuo circū circa p aliq̄s digitos punge. ℞. aque solatri sem p uiue & plātagīs. an̄. vn. iiii. olei rosati. vn. i. boli ar meni terre sigillate sanguīs draconis. an̄. drag. iii. aceti albi optimi. vn̄. iii. oīa sil̄ misce & circū circa carbūcu lū punge: postea sup nudū caput apatis hoc empl̄m superpone. ℞. calcis uiue: salisnitri: cantheridarum: uirideberis. uitrioli. romani combusti. anna. dragma. i

arsinici. drag. i. s. omnia subtiliter puluerizent̃ & cuz sa
pone molli & melle incorporent̃. & fiat emplastruz nõ
multum durũ: sed aliquãtulum molle: qđ apostemati
superpone: mortificato apate: butiruz uel axungiã do
nec remota sit escara pone: postea more cyrugicoruz ꝓ
cede. Et ut supius diximus cuz substantialibus cibis
pestilẽtiatos rege in quibus semp modicũ agreste uel
uini granatoꝝ fac imponere. Vitella ouoꝝ recentium
sorbilia etiã pestilentiatis utilia sũt. Illis qbus acutissi
ma febris cum dolore capitis aduenit: postea in aliquo
emũtariorũ loco apa orit̃. In succurrẽdo eis hũc mo
dum tene: immediate cõquerunt̃. Ventosas spatul' &
naticis cum bona scarificatione appone: Et sequẽti die
eis farmacũ uel aliud qđ tibi uidebit̃ prebe. Orto apo
stemate sicut supius diximus ꝓcede. Quos uero acu
tissima febris cuz ꝓfunditate somni tenet. fac omnino
ut eos euigiles. & cum chrysteriis potõibus & uẽtosis
si potes eis auxiliuz dones. Illis q apostema uenenosũ
cum acutissima febre & ꝓfunditate somni tenent sicut
supi9 dixim9 ĩ succurrẽdo ꝓcede. q vo acutissimã si
ne apate & cũ apate tenẽt: & die noctuqꝫ nũq̃ reqem
cape possunt meliori mõ quo potes cũ rebus cor con
fortantibus ac etiã bonis & delicatis potõibus & cli
teriis eis succurr̃: Qui uero apata sine acutissima febre
tenẽt. hos qdẽ fac flomare si potes. sin aũt cũ uentosis
empl'is potõibus & clisteriis sicut dictũ est ꝓcede. tñ
in istis credo qđ flomia usqꝫ ad. xii. horas differri po
sit. ß in illis qb9 apata uenenosa cum acutissima febri
adueniunt: nullo modo flomia usqꝫ ad illud tempus
differri debet: Sed quanto cicius fit tanto melior & sa
lubrior existit. Multi tamen ex istis qui apata uene
nosa sine acutissima febre tempore pestis tenent ꝓpter

magnas crapulatões & potatões uinoꝝ fumantiũ ac etiã ſupfluo coitu ĩ ſeuis accñtib9 ĩcurrũt & moriũť Iõ iſta tpe peſtis tãq̃ mortale uenenũ fugiẽda ſũt. ſũt enĩ vrine peſtilentiatoꝝ aut liuide aut ſubiugales & hoc dicũt medicie doctores & hoc ẽ ueꝝ tñ aliqñ ap paret oppoſitũ. & hoc nr̃o tpe ſepe uidimus qꝺ urina peſtilentiati in ſubſtãtia & colorĩ paꝝ differt ab urinà ſani. Eſt etiã aliqñ ei9 urina ruffa uľ rubea uľ ſpiſſa: & fetẽs. Ideo aduerte medice ne decipiaris: qm̃ in iſtiſ tporibus multi decipiunť & multe fallacie etiã cõmit tunť. Aliq̃ ex medicaminib9 qb9 uulg9 magis uteba tur tibi in iſto breui opuſculo ſcribere decreuim9. Ali qui erãt q tegulas ſeu thiapas cuporũ optĩe affocatas in fortiſſimo aceto extingueuãt. poſtea in pãnis de ca nipa rudib9 & unctuoſis ĩuoluebãt & ita calidas apa tib9 applicabãt. ex hoc aliq euadebãt. & aliq moriebã tur. Aliq etiã cũ oleo ꝺ uermib9 terreſtrib9 calido ſua apata ungebãt. Aliq etiã cũ iſtis oleis calidis. ſ. de ca momilla ꝺ lilio de aneto & ꝺ ſambuco mixtis ſua apa ta ungebãt: poſtea ex maluauiſco maluiſ & lapatio acu to cępiſq; comeſtibilib9 ſeu de lilio ſub prunis bñ ma ceratꝫ cũ butiro & axũgia fermentoq; & croco empľm cõponebãt & calidũ ſuis apatib9 applicabãt. Aliq etiã erãt q dyalteã bñ diſſoluebãt. & tã calidã q tollerare poterãt ſua apata ungebant & re uera ſibi utilẽ & ꝓſi cuã reperiebant. Aliqui etiam erant qui uentoſis apo ſtematꝫ ſuppoſitis & bñ clarificatis cũ illiſ. q̃tuor oleiſ ſcꝫ de camomilla zc. apata ungebãt. poſtea empľm de gumis calidũ apatibus applicabãt. Aliqui etiã erant q apata uenenoſa in corpe tenebãt. & apiũ raninũ qꝺ a uulgo pes milui uľ pes anſeris nũcupať ĩter lapides uiuos cõtundebãt. Poſtea teſtã nuciſ ĩplebãt. & ſi apa

erat ĩ coxa dextra in crure dextro: & si ĩ sinistra ĩ sini/
stro crure dictã testã ponebãt: que faciebãt q̃dã uesicã
quã apiebãt. postea cũ butiro ungebãt: & ita si ĩ aliis
locis emũtoriis apa erãt dictũ medicamen manib9 ul'
brachiis applicabãt. ungẽdo sp eo4 apata cu3 oleo de
camomilla & de aneto zc. postea empl'm de maluisco
suis apatib9 supponebãt. Aliq etiã erãt q testã nucis
uiridi de cortice uidalpe ĩter lignũ & supiorẽ cortice3
existẽtẽ ĩplebãt. & sicut dictũ ẽ de apio ranino sil'i ar
te de isto laborabãt. Aliq etiã erãt q apatib9 tibiis &
coxis sanguisugas applicabãt. Aliqui etiã erãt q q̃ pri
mũ febri eos ĩuadebat unũ bonũ coclear sulphuris ui/
ui optĩe puluerazati cu3 medio cieto uini albi subtilis
aliq̃tulũ tepidi bibebãt & ex magna uirtute & potẽtia
huius medicamĩs apata a corpe exiebãt: & orta cũ em
pl'o & oleis supius dictis pcedebãt. Aliq erãt q cepe
scaloniã & spicã alei &. xx. grana pipis cũ sale & calce
uiua cõtũdebãt & cũ melle & sapone liqdo empl'm fa/
ciebãt. postea testã nucis dicto empl'o ĩplebant q̃ an/
traci ul' carbũculo supponebãt. Aliq etiã ex sanis erãt
q seipos a peste pseurare uolebãt & cũ cãtheridibus
& fortib9 herbis & acutis medicamĩb9 sua crura ulce
rabãt ulceratisq3 cũ butiro & axũgia pcedebãt. Mul
ta & multa alia medicamĩa qbus uulg9 utebat' ibi ad
dere potuisse3. que & mihi scribẽti: & tibi legẽti: cete/
risq3 intuẽtibus: tediũ nõ inferãt illa ptermittere decre
ui. Bñ uale: & tuũ Rolandũ Capellutũ chry. philoso
phũ ad tua uota respirantẽ intellige: Sed iterũ te rogo
ut omniu3 reru3 tuarum exitum consideres.

Rome impressum p Ingeniosu3 virũ Ma
gistrũ Vdalricũ gallũ de Almania.

81

12

